

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันการเงินมีความสำคัญยิ่งต่อระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ได้แก่ ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจหลักทรัพย์ โดยที่ธุรกิจเงินทุนจะให้บริการต่างๆ เช่น การรับฝากเงิน การปล่อยสินเชื่อ รวมทั้งการประกอบธุรกรรมอื่นๆตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนด ส่วนธุรกิจหลักทรัพย์จะให้บริการด้านต่างๆ เช่น การเป็นนายหน้าซื้อ-ขายหลักทรัพย์ การค้าหลักทรัพย์ การเป็นที่ปรึกษาการลงทุน การเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ รวมทั้งการประกอบธุรกรรมอื่นๆตามที่รัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ก.ล.ต.”^[1]

ในโลกยุคปัจจุบันการดำเนินธุรกิจใดๆ นอกเหนือจากการบริหารต้นทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรที่มากที่สุดแล้ว ยังจำเป็นต้องมีการแข่งขันกันอย่างสูงทางด้านบริการ เพื่อรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดหรือพยายามที่จะหาทางทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มขึ้น ซึ่งรวมถึงระบบการเงินการธนาคารที่มีการแข่งขันกันอย่างสูง ในการเพิ่มจำนวนลูกค้าให้ได้มากที่สุดเป็นหัวใจสำคัญของการทำธุรกิจทางด้านนี้

ในการประกอบกิจการนายทะเบียนหลักทรัพย์ซึ่งถือเป็นธุรกิจการบริการที่สำคัญทางด้านหนึ่งของสถาบันการเงินต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หรือธนาคาร ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องได้รับใบอนุญาตจากทางคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ก่อนจึงจะสามารถดำเนินการในการรับหน้าที่เป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ให้กับผู้ออกหลักทรัพย์ต่างๆได้ โดยที่นายทะเบียนหลักทรัพย์จะทำหน้าที่ในการจัดการด้านต่างๆกับหลักทรัพย์ที่ทางบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์เป็นผู้ว่าจ้าง เช่น การจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานของหลักทรัพย์ ได้แก่ ชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้ในการซื้อขาย ประเภทของหลักทรัพย์ จำนวนหน่วยของหลักทรัพย์ มูลค่าของหลักทรัพย์ เงื่อนไขในการถือหลักทรัพย์ เงื่อนไขในการจ่ายผลประโยชน์หรือดอกเบี้ยให้แก่ผู้ถือหลักทรัพย์ ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของหลักทรัพย์ ช่วงเวลาการปิดสมุดทะเบียน ฯลฯ การเตรียมการออกใบหลักทรัพย์ในการจัดจำหน่ายครั้งแรก การโอนหลักทรัพย์ การจดทะเบียนหลักทรัพย์ การอายัดหลักทรัพย์ การปิดสมุดทะเบียนเพื่อจ่ายเงินปันผลหรือดอกเบี้ยให้แก่ผู้ถือหลักทรัพย์ในช่วงเวลาต่างๆตามที่บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์เป็นผู้กำหนดในตอนเริ่มต้น หรือการปิดสมุดทะเบียนเพื่อส่งจดหมายเชิญผู้ถือหลักทรัพย์เข้าร่วมประชุมในวาระต่างๆตามที่บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์เป็นผู้กำหนด การออกรายงานต่างๆให้กับบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการมีหน้าที่ที่ต้องจัดการงานต่างๆที่กล่าวมาเหล่านี้กับหลักทรัพย์ทุกๆหลักทรัพย์ที่ทางผู้ประกอบการมีหน้าที่เป็นนายทะเบียนให้กับหลักทรัพย์นั้นๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบและการออกแบบระบบให้มีประสิทธิภาพที่ดี จะส่งผลให้ผู้ประกอบการทำงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงเป็นเรื่องหนึ่งซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์และจัดการเพื่อให้การประกอบกิจการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

1.2 ปัญหาในการดำเนินงาน

ปัญหาในการทำงานของนายทะเบียนหลักทรัพย์ในปัจจุบันพอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

1.2.1 มีปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์เพิ่มมากขึ้นในแต่ละวัน ทำให้ต้องใช้เวลาในการทำงานมากขึ้น

1.2.2 มีหลักทรัพย์ที่ต้องจัดการเพิ่มมากขึ้น ทำให้การจัดการด้านต่างๆของหลักทรัพย์ต้องใช้เวลาในการทำงานมากขึ้นด้วย เช่น การจ่ายผลประโยชน์ต่างๆให้แก่ผู้ถือหลักทรัพย์ตามเงื่อนไขของหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดว่าธุรกิจหลักทรัพย์จำเป็นต้องมีระบบคอมพิวเตอร์นายทะเบียนหลักทรัพย์ขึ้นมาใช้งาน เพื่อความสะดวกในการทำงานของหน่วยงานนายทะเบียนหลักทรัพย์ให้มีความถูกต้องรวดเร็วยิ่งขึ้น และยังเพื่อขยายฐานลูกค้าต่อไปในอนาคตอีกด้วย

1.3 แนวความคิดในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดเก็บ การประมวลผล การค้นหาและการออกรายงานในรูปแบบต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ การบริหาร การจัดการและตอบสนองต่อการทำงานของผู้ประกอบการนายทะเบียนหลักทรัพย์ โดยมีแนวคิดที่จะ

1.3.1 พัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับนายทะเบียนหลักทรัพย์ขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บจัดการ และบริการข้อมูลต่างๆที่มีประโยชน์ในการทำงานของนายทะเบียนหลักทรัพย์

1.3.2 ใช้ระบบจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์(Relational Database Management System) เพื่อลดปัญหาการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย

1.3.3 ใช้ระบบผู้ใช้บริการ/ผู้ให้บริการ(Client/Server System) เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานระบบจากส่วนกลางได้พร้อมๆกัน

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4.1 การออกแบบและพัฒนาระบบงานด้านหลังของระบบสารสนเทศหลักทรัพย์ สำหรับบริษัทสมาชิกในตลาดหลักทรัพย์^[2] จัดทำโดย นายศุภโชค วนิชชากรกุล ปี พ.ศ. 2539 ซึ่งเนื้อหาวิทยานิพนธ์นี้จะกล่าวถึงการวิเคราะห์และออกแบบระบบงาน ตลอดจนพัฒนาระบบงานขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการทำงานของธุรกิจหลักทรัพย์ในส่วนของการทำหน้าที่เป็นตัวแทนการซื้อขายหลักทรัพย์(Broker) โดยใช้ิวลเบสิกเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ทำให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลการซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้า การรายงานกำไร-ขาดทุนจากการซื้อขายหลักทรัพย์ การตรวจสอบวงเงินในการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งช่วยในการทำงานในส่วนงานด้านหลังของบริษัทสมาชิกในตลาดหลักทรัพย์ได้เป็นอย่างดี

1.4.2 การออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์^[3] จัดทำโดย นายวีระชัย ภัทราภรณ์ ปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเนื้อหาวิทยานิพนธ์นี้จะกล่าวถึงการวิเคราะห์และออกแบบระบบงาน ตลอดจนพัฒนาระบบงานขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการทำงานของธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์ในด้านการจัดการข้อมูลสาร

ประเทศไทยในด้านการบริหารธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์ ได้แก่ ระบบกั๊ยมเงิน ระบบสินเชื่อและภาวะผูกพัน ระบบงานหลักทรัพย์ ระบบการบริหารงานบุคคล โดยใช้วิซวลเบสิกเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ทำให้มีระบบข้อมูลการบริหารงานทางการเงินและการบัญชี ให้กับผู้บริหารในระดับต่างๆได้เป็นอย่างดี

1.5 วัตถุประสงค์

เพื่อกออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับนายทะเบียนหลักทรัพย์

1.6 ขอบเขตของการทำวิจัย

1.6.1 ระบบสามารถจัดการหลักทรัพย์ในกลุ่มประเภทตราสารหนี้ ได้แก่ พันธบัตร(Bond) หุ้นกู้ (Debenture) และ ตั๋วเงินคลัง(Treasury Bill) ที่มีคุณสมบัติและรูปแบบที่เป็นอยู่ในประเทศไทยขณะทำการวิจัย (พ.ศ. 2542-2543) โดยระบบจะประกอบด้วย

1.6.1.1 การจัดการข้อมูลหลักทรัพย์

1.6.1.2 การจัดการข้อมูลผู้ถือหลักทรัพย์

1. การเปลี่ยนแปลงที่อยู่และประเภทการหักภาษีของแต่ละหลักทรัพย์
2. การออกใบหลักทรัพย์
3. การโอนหลักทรัพย์
4. การจัดแจ้งจำนำ/อายัดหลักทรัพย์
5. การเพิกถอนการจัดแจ้งจำนำ/อายัดหลักทรัพย์
6. การแตก/รวมใบหลักทรัพย์
7. การยกเลิกใบหลักทรัพย์

1.6.1.3 การปิดสมุดทะเบียนเพื่อจ่ายผลประโยชน์ การไถ่ถอนหลักทรัพย์ หรืออื่นๆ

1. การคำนวณผลประโยชน์และการหักภาษี
2. การออกเช็ค
3. การยกเลิกเช็ค

1.6.1.4 การตรวจสอบเงื่อนไขในการทำงานตามกฎเกณฑ์ของแต่ละหลักทรัพย์

1.6.1.5 รายงานสรุปการทำงานต่างๆในแต่ละวัน ได้แก่ รายงานการโอนหลักทรัพย์ รายงานการจัดแจ้งจำนำ/อายัดหลักทรัพย์ รายงานการยกเลิกใบหลักทรัพย์ รายงานการยกเลิกเช็ค

1.6.1.6 รายงานสรุปการถือหลักทรัพย์ ได้แก่ รายงานสรุปยอดผู้ถือหลักทรัพย์ รายงานรายละเอียดผู้ถือหลักทรัพย์สัญชาติต่างดาว รายงานรายละเอียดผู้ถือหลักทรัพย์รายใหญ่

1.6.1.7 รายงานสรุปในรูปรายละเอียดของข้อมูลและในรูปภาพ ได้แก่ รายงานการกระจายการถือหลักทรัพย์แบ่งตามประเภทบุคคลและเพศ ให้สามารถแสดงทางหน้าจอและทางเครื่องพิมพ์ได้

1.6.2 ระบบสามารถให้บริการข้อมูลดังต่อไปนี้ คือ ข้อมูลรายละเอียดหลักทรัพย์ ข้อมูลการถือหลักทรัพย์ ของผู้ถือหลักทรัพย์แต่ละราย ข้อมูลสรุปการถือหลักทรัพย์ ข้อมูลการปิดสมุดทะเบียนหลักทรัพย์แก่บริษัทผู้ออกหลัก ทรัพย์ และผู้ถือหลักทรัพย์ ตามสิทธิของผู้ใช้ระบบโดยผ่านเครือข่ายได้

1.6.3 ใช้ข้อมูลของ บริษัทหลักทรัพย์ทิสโก้ จำกัด เป็นกรณีศึกษา

1.6.4 ระบบสามารถใช้งานในสถานะแวดล้อมผู้ใช้หลายคน

1.6.5 ระบบสามารถจำกัดสิทธิของผู้ใช้แต่ละคนตามอำนาจหน้าที่ในการทำงานได้

1.6.6 เครื่องคอมพิวเตอร์ผู้ให้บริการ(Server) เป็นเครื่องระดับความเร็วตั้งแต่ 266 MHz ขึ้นไป หน่วย ความจำไม่ต่ำกว่า 64 เมกะไบต์

1.6.7 เครื่องคอมพิวเตอร์ผู้ให้บริการ(Client) เป็นเครื่องระดับความเร็วตั้งแต่ 266 MHz ขึ้นไป หน่วยความ จำไม่ต่ำกว่า 32 เมกะไบต์

1.6.8 ใช้ระบบปฏิบัติการวินโดวส์ 95 ขึ้นไป และระบบการจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์

1.6.9 พัฒนาโปรแกรมโดยใช้วิซวลเบสิก 6.0

1.7 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย

1.7.1 ศึกษาข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการในระบบสารสนเทศสำหรับนายทะเบียนหลักทรัพย์ รวมถึงขั้นตอนปฏิบัติงาน ความต้องการของผู้ใช้ และความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆจากระบบงานปัจจุบัน

1.7.2 วิเคราะห์และออกแบบฐานข้อมูลที่เป็นต้องใช้ในระบบสารสนเทศสำหรับนายทะเบียนหลักทรัพย์

1.7.3 วิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศสำหรับนายทะเบียนหลักทรัพย์

1.7.4 พัฒนาโปรแกรมระบบสารสนเทศสำหรับนายทะเบียนหลักทรัพย์

1.7.5 ทดสอบและปรับปรุงการทำงานของระบบสารสนเทศสำหรับนายทะเบียนหลักทรัพย์

1.7.6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 ได้ระบบสารสนเทศสำหรับนายทะเบียนหลักทรัพย์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.8.2 ได้ระบบฐานข้อมูลที่จะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบสารสนเทศสำหรับนายทะเบียนหลักทรัพย์

1.8.3 ได้ระบบช่วยในการดำเนินงานและตรวจสอบการทำงานให้กับหน่วยงานนายทะเบียนหลักทรัพย์

1.8.4 ลดภาระและระยะเวลาในการจัดทำรายงานของหน่วยงานนายทะเบียนหลักทรัพย์

1.8.5 เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศด้านอื่นๆของธุรกิจหลักทรัพย์ต่อไป